

Konkurransen mellom norske og britiske leverandørbedrifter i olje- og gassindustrien

Hovedoppgave ved Institutt for Økonomi, Universitetet i Bergen.

Skrevet av: Mona Renate Ristesund
Veileder: Tommy Gabrielsen

Sammendrag

Denne hovedoppgaven er skrevet i forbindelse med forskningsprosjektet "Norsk oljeindustri i utlandet" ved Stiftelsen for Samfunns- og næringslivsforskning (SNF). Jeg fokuserer på årsakene til den markedsdeling som finner sted mellom norsk og britisk petroleumsrettet leverandørindustri, og diskuterer disse i en teoretisk analyse. Utgangspunktet er en beskrivelse av leverandørindustrien i Norge og Storbritannia, samt en gjennomgang av teorien for stilltiende samarbeid og flermarkedskontakt.

Den norske landbaserte industrien ble i sin tid bygget opp for å forsyne norsk sokkel med varer og tjenester, og den britiske industrien ble tilsvarende bygget opp for å forsyne britisk sokkel med varer og tjenester. Dette handelsmønsteret varer fortsatt ved, til tross for EØS-avtalen som krever at anskaffelser av varer og tjenester til olje- og gassvirksomheten skal skje ut fra objektive, ikke-diskriminerende kriterier.

Eksistens av ulike handelsbarrierer gjør det ressurskrevende å etablere seg i andre markedsregioner, og er således en sentral kilde til markedsdelingen. Videre jobber myndighetene aktivt for å tilrettelegge forholdene best mulig for egen petroleumsvirksomhet, blant annet gjennom å stimulere til økt samarbeid mellom aktørene i verdikjeden. Dette kan oppfattes som en form for implisitt proteksjonisme, hvor EØS-regelverket omgås. I tillegg har leverandørbedriftene i prinsippet en mulighet til å opprettholde et såkalt stilltiende samarbeid - en slags taus overenskomst, dels om å ikke 'gå hverandre i næringen' ved å holde seg til sitt eget hjemmemarked, og dels om å ikke drive priskrig i markedene. Leverandørindustrien har tradisjonelt stått overfor etterspørselsvingninger, og bedrifter i enkeltbransjer er i stand til å ta høye priser i markedet så lenge etterspørselen er høy.